SURINAAMSCH WEEKBLAD.

1859. **Zondag 6 November** **No. 45.**

PARAMARIBO, 5 NOVEMBER 1859.

Wij deelden in ons nummer van den 23 Oct. jl. een artikel van den *Echo Universel* mede, betreffende de aangelegenheden van Ned. Oost. Indie, ten einde onze lezers eenigermate de openbare meening in het moederland, aangaande die kolonien te doen kennen. — Met hetzelfde doel nemen wij thans in onze kolommen het volgende artikel op, waarin de *Kerkelijke Courant* de zaken uit haar speciaal oogpunt beschouwt.

Nederland zegt zij verkeert, ten aanzien der Oost-Indische bezittingen, in een donkeren toestand. Indien, wat men beweert, Indie met zijne schatten den waarborg is van ons volksbestaan in Europa, zoodat het verlies van de kolonien doodelijk voor het moederland zou zijn, dan is 't natuurlijk, dat het minste blijk van ziekte, door het kind gegeven, aan de moeder reden tot zeer ernstige bezorgdheid geeft. En daar is ziekte. Wel brengt nu en dan eene gouvernements-dépêche de boodschap: »alles is in rust» of «de zaken schikken zich en de orde keert terug,» maar 't gaat met die dépêches als met de betuigingen van vredelievendheid, door den keizer der Franschen gegeven. Men kan er weinig waarde aan hechten, waar men de voortdurende wapening ziet van de Fransche kust. Men heeft weinig te vertrouwen op de rust in Indie, wanneer men dagelijks leest van nieuwe transporten van troepen, van aanwerving van vreemdelingen, van oorlogschepen, op 't punt om te vertrekken. De rust in de kolonien is ten hoogste een zeer gedwongen rust, die weinig vertrouwen inboezemen kan. De zaken staan er op gevaarlijken voet. Er is een geest ontwaakt van moord en opstand, waardoor dan ook gewekt en de eerste ongelukkige slagtoffers zijn reeds gevallen. God geve, dat het ook de laatsten mogen zijn.

Nederland vertoont, tegenover den staat van spanning, het gevaar in Indie, een zeer kinderachtig schouwspel. Wanneer kinderen, met elkander spelende, het ongeluk hebben iets te breken, dan staan allen versuft en de een geeft den ander de schuld. Juist zoo is 't nu in Nederland. Met schrik en ontzetting is de tijding vernomen van al de rampen, in Indie voorgevallen. Men heeft luide klagten aangeheven over het vergoten bloed der ongelukkige Europeanen en men heeft in zijne binnenkamer, nog veel luider geklaagd over zijne schepen, zijn handel, zijne effecten en wat niet al meer. Zendelingen en ambtenaren kunnen ligt vergoed worden, maar al dat andere! Ja, dat is eene hoogst treurige zaak. En na de klagten is men gaan beschuldigen. Stemmen van alle zijden zijn er vernomen. Een ieder heeft het gebeurde te Bandjermasin op zijne rekening en niemand neemt de rekening aan. De tegenwoordige gouverneur-generaal is geen man, om aan het hoofd onzer hoogst belangrijke bezittingen te staan. De minister Rochussen mist de veerkracht, die in deze tijden noodig is. De heer Duijmaer van Twist heeft den bedevaartgangers naar Mekka de reis te gemakkelijk gemaakt en daardoor het dweepziek Mahomedaansch element opgewekt. De heer van Hoëvell voert eene overdreven koloniale oppositie en brengt, door zijne talooze redevoeringen over de Oost, een geest van onrust en ontevredenheid, die zich krachtig doet gelden. De tweede kamer bemoeit zich te veel met de zaken der koloniën, terwijl verreweg het grootste gedeelte harer leden er niet het minste verstand van heeft. De zendelingen hebben eene hoogst onvoorzigtige proselieten makerij gedreven en daardoor de priester-bevolking tot wederstand uitgelokt. En zoo gaat de beschuldiging van den een tot den ander en, in de ure van het gemeenschappelijk gevaar, ziet men niets anders dan een zeer ongemeenschappelijke twist.

't Zal wel zonder twijfel waar zijn, dat de godsdienst grootelijks haar aandeel heeft in de gebeurtenissen, te Bandjermasin voorgevallen. Reeds lang is het Mahomedanismus bezig te werken en zich te wreken over vernederingen, die het heeft ondergaan en nog dagelijks ondergaat, waar 't zijne minderheid, tegenover het Christendom, gedwongen wordt te toonen. Van den dag af van den oorlog in de Krim, is de Mahomedaan in woede ontstoken. Hij heeft zich zelven daar gezien in zijne laagheid, diep gezonkenheid en niets waardigheid. Wat natuurlijker dan de zucht naar wraak en wat tevens natuurlijker, dan dat die wraak daar begon, waar zij met het minste gevaar en de bloedigste gevolgen kon worden uitgeoefend. De Mahomedaan wachtte zich wel, om in Konstantinopel de vernedering te wreken, die hij in Konstantinopel had ondergaan. Hij is er te laf toe. Hij buigt zich als een slaaf voor den gouden rok van den vreemden gezant en gromt in zijn baard, maar hij grijpt niet naar de wapenen, om zich te ontslaan van een juk, dat hem van onderscheidene zijden op de schouders is gelegd. Maar elders, op plaatsen waar weinig Christenen zijn, waar vrouwen en kinderen vermoorden vallen, daar toont zich de Mahomedaan in zijne volle kracht, daar durft hij, zijne lafheid staat er niets in den weg en — hij moordt. Maar hoe komt hij tot den moord? Zijn priester wekt hem op, spreekt hem van het voornemen der Christenen; om de godsdienst van Mahomed uit te roeijen, van het gevaar, dat in de uitbreiding des Christendoms ligt, van allerlei dwang, die den nieuw bekeerden zal worden opgelegd en de dweeperij is spoedig gaande gemaakt, terwijl voor den dweeper de moord gemakkelijk is.

Zou de Mahomedaansche dweepzucht de eenige oorzaak zijn der ongelukkige gebeurtenissen. Wij laten voor een oogenblik toe, dat de hoofdoorzaak daarin gelegen is, maar niet te ontkennen valt, dat er diepe ernst ligt in de vraag: hoe het komt, dat de dweepzucht zoo ligt tegen Europeanen, tegen de Christenen gaande is gemaakt; hoe het komt, dat het woord der opwinding zoo spoedig weerklank vinden kon bij eene tot hiertoe vreedzame bevolking. In hoe ver hebben daaraan de Christenen in de kolonien schuld? 't Is gemakkelijk, om hier elkander allerlei verwijtingen naar 't hoofd te werpen, even of dat de zaak verbeteren of verhelpen kon. Maar onder al die verwijtingen, hier en daar uitgesproken, is er een verwijt gehoord, dat ernstiger en zwaarwigtiger is, dan al de andere. De heer Duijmaer van Twist, een der eerlijkste, regtschapenste en regtvaardigste staatslieden, die Nederland bezit, heeft het uitgesproken, toen over de noodlottige gebeurtenissen te Bandjermasin veel in de tweede kamer werd gesproken, alsof dat spreken, dat bittere spreken, helpen kon. De heer Duijmaer van Twist heeft gezegd: «dat de sultan bij de vrome Muzelmannen in minachting is en niet zonder reden, want, dat hij zich steeds aan den Europeaan aansluit, van wie hij heeft

WIE NOOIT ZIJN BROOD IN TRANEN AT!

Eene historische schets.

(*Vervolg van No* 43)

De jonge dame, die eerbiedig en zwijgend was blijven staan, naderde thans ook het vuur en stak vol vreugde hare kleine handen uit.

„Niet waar?" herhaalde de dame, die zich den naam van gravin Hohenpieritz had gegeven, „dat doet goed. O, als men een geheelen dag koude en vorst heeft verduurd, dan leert men eerst het genot van een vuur kennen, dat men anders als een gevaarlijk element vreest." En terwijl zij vol gedachten in het vuur staarde, mompelde zij zacht: „Wij dwalen thans rond in wind en weder en ons hart verstaalt in de borst, zal dan geen lichtstraal zich onzer ontfermen en ons hart weder verwarmen?"

Zij boog zich weder voorover en staarde zwijgend, zonder zelfs eene zucht te slaken, in den gloed; vrouw Catharina stond geheel verstomd; zij zag nu eens op de schoone handen met de fonkelende sterren en dan weder op het bleeke gelaat, dat schoon was „als dat van de engel van hare droomen." Op eenmaal zag zij die schoone oogen vochtig worden en twee tranen rolden langzaam over de doorzigtig bleeke wangen van „de engel." Zij wischte die met eene snelle beweging van de hand weg, zoodat zij als glinsterende sterren naast haar nedervielen, en zij keerde zich tot de oude vrouw, die met gevouwene handen daar stond en zich verwonderd afvroeg, of de engelen ook kunnen weenen?

„Goede vrouw," sprak nu de gravin, „wilt gij ons veroorloven tot het aanbreken van den dag hier te vertoeven? Wij zijn in de sneeuwjagt verdwaald geraakt en hebben den weg niet meer kunnen terugvinden. Wij dachten nog vóór den nacht te Königsberg te zijn; niet waar, het is niet ver van hier?"

„Meer dan tien uren!" sprak vrouw Katrien het hoofd schuddend. „Gij zijt ver van den weg afgedwaald; waarschijnlijk zijt gij aan den grooten kruisweg twee mijlen van hier afgedwaald en, in plaats van den grooten landweg te volgen, op den zijweg voortgereden. Dat kan den besten koetsier in zulk een weder gebeuren, als hij den weg niet kan zien."

„Ik geloof ook dat het gebeuren kan en ik maak daarover aan niemand eenig verwijt," sprak de gravin vriendelijk. „Maar hebt gij ruimte en bedden voor ons allen?"

„Aan de beide dames kan ik mijn bed afstaan, wanneer gij te zamen in een bed kunt liggen; meer bedden heb ik niet," antwoordde de oude vrouw.

„Ik heb geen bed noodig," sprak de jongste dame snel, „ik ben tevreden als ik hier bij het vuur kan blijven zitten."

„En ik," zeide de heer von Schladen, die zoo even in het vertrek teruggekeerd was, „ik verzoek verlof den nacht in den reiswagen te mogen doorbrengen."

„Gij zult in dien wagen bevriezen, heer," zeide vrouw Katrien; „het kon gebeuren dat, zoo gij er in gaat slapen, gij niet weder zoudt opstaan. Maar in de hooischuur is het warm en zacht, daar kunt gij en de overige heeren slapen als gij wilt."

Gravin Hohenpieritz lachtte. „Wel, wel," sprak zij, „een opperkamerheer in de hooischuur, dat is eene treurige geschiedenis, niet waar?"

„Wel, genadige vrouw, het klinkt zeer aardig," sprak de opperkamerheer, „en wanneer uwe ... wanneer de genadige gravin een goed bed heeft, dan zal ik er mij verder niet over bekreunen. Er zijn in onze dagen vele duizenden, die op den harden grond slapen en zelfs geen bundeltje hooi tot hoofdkussen hebben."

„Onze gesneuvelden van Jena en Austerlitz, bij voorbeeld," sprak de gravin zuchtend. „Hun is het echter wel; de dooden slapen zacht en somtijds bevangt mij een gevoel alsof ik hen kon benijden, want zij rusten beter dan de levenden. Maar ik wil daarover liever zwijgen. Wij zullen niet morren, maar tevreden zijn dezen nacht onder dak te zijn. Wij blijven alzoo in deze kamer en de opperkamerheer slaapt in de schuur. Maar waar blijven onze bedienden en wat wordt er van onze paarden?"

„Hoeveel paarden zijn er?" vroeg vrouw Catharina.

„Zes paarden en een voorrijder," sprak de heer von Schladen.

„Wat!" riep vrouw Katrien verbaasd uit, „zes paarden voor een wagen? Welk eene verkwisting in deze dure oorlogstijden, nu de koning nog blij mag zijn, als hij twee paarden overhoudt om voor zijn wagen te spannen, en ..."

„Zwijg!" viel de kamerheer haar hevig in de rede.

„Gij hebt gelijk, goede vrouw," sprak de gravin glimlagchend, „de koning zou zeer tevreden zijn als hij altijd nog twee paarden overhoudt en deze op den regten weg blijven. Wij hebben echter niet uit overmoed zoo vele paarden genomen, maar om de slechte en holle wegen en om zoo spoedig mogelijk te kunnen reizen."

„Nu, de paarden kunnen in den koestal en in de houtschuur staan." hervatte vrouw Catharina. „Ga, Martha, ontsteek het licht in de lantaarn; wijs den koetsier den stal en aan dien heer de schuur; ik zal intusschen het bed voor de dames gereed maken."

En terwijl vrouw Catharina de blaauw geruite katoenen gordijnen, die rondom het groote eerwaardige familiebed hingen, terugsloeg, mompelde zij zacht: „Het is een gelukje, dat mijn oudje niet te huis is; ik weet anders waarachtig niet waar ik die fijne dames onder dak had gebragt."

Een half uur later heerschte weder de diepste stilte in de hut. De paarden, de bedienden en de opperkamerheer waren in de hooi- en houtschuren en op den grond geborgen; vrouw Katrien was met de dienstmeid op het kamertje van de laatste gegaan en in het beneden-vertrek, dat ook tot keuken en huiskamer diende, had men het nachtleger voor de beide dames gereed gemaakt. Maar de jonge gravin Truchsesz had bepaald geweigerd de helft van het bed in te nemen. Zij had den matten stoel voor het bed geschoven en daarop zittend als ware het een tabouret aan de voeten van een troon, leunde zij het hoofd tegen de kussens van het bed, waarover de purperroode met pels gevoerde mantel lag, die de dames in het rijtuig tot dek op de voeten had gediend. Op dit dekkleed lag nu de gravin Hohenpieritz; hare edele en hooge gestalte was nog omhuld door de reispels, waarvan de breede plooijen tot op de knieën nederhingen; het hoofd leunde op de kussens en de purperkleur van het dekkleed vormde een scherp contrast met de bleeke wangen en het blonde haar van de gravin; de kleine handen lagen in den schoot gevouwen en de groote oogen waren wijd geopend en zagen met innige aandacht omhoog; de lippen bewogen zich zacht en fluisterend, en niemand hoorde wat zij sprak dan den geen, tot wien hare woorden gerigt waren; God alleen verstond die.

Het vuur aan den haard, dat men met groote houtblokken onderhouden had, brandde knetterend; wanneer de storm geweldig door den schoorsteen loeide, sloegen de vlammen omhoog en de schoone rustende gestalte op het purperen bed scheen dan in de ellendige hut in een stralenkrans gehuld te zijn; haar gelaat was zoo bleek en zij lag daar zoo onbewegelijk als eene doode, maar toch blonk uit de schoone, wijdgeopende oogen eene schitterende levendigheid. Op het armoedige leger in de boerenhut droomde zij van vervlogene grootheid en magt; zij droomde met opene oogen van de schoone dagen, die voorbij gevlogen waren en die zij thans vreesde nimmer te zien wederkeeren. Maar zij weeklaagde niet over al de verlorene heerlijkheid; zij betreurde de aardsche grootheid van weleer niet.

„Bewaar, ô God, de liefde van mijn echtgenoot voor mij," fluisterde zij, „laat mijne kinderen opgroeijen en groot worden, naar ligchaam en ziel. O, kon ik het geluk mijner kinderen koopen door mijn leven voor hen ten offer te brengen. ik zou gaarne al mijn hartebloed, druppel voor druppel, voor hen vergieten; kon ik mijn gemaal zijne magt en zijne grootheid door mijn dood wedergeven, hoe gaarne zou ik sterven! O goede God, hoed en bescherm Pruissen en is dat niet Uw wil. leer ons dan in eere met ons land ten ondergaan en sterven. Bewaar ons voor schande en kleinmoedigheid, leer ons het ongeluk met zielskracht dragen; geef dat wij ons nimmer in lafhartige vrees aan aller ongeluk trachten te onttrekken!"

Zij zweeg en hare blikken schoten stralen; daar brulde de storm met razend geweld door het ruischende woud en deed de hut op hare grondvesten sidderen; de vensters schudden en groote wolken sneeuw stortten door den schoorsteen op het vuur neder. zoodat het siste en onder de smeltende sneeuw bijna uitdoofde.

(*Werdt vervolgd.*)

INGEKOMEN PASSAGIERS.

Met de koloniale schroefstoomboot *Vice Admiraal Rijk*: de Heeren John Green, M. S. Bromet, Chauvet Augl, W. Vries en ... Soest en kind.

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met de Nederlandsche schoener *Emma*: de Minderjarige G. A. Vels.

HANDELSBERIGTEN.

Amsterdam, 26 *September* 1859.

SUIKER. Onze Suikermarkt is niet bijzonder levendig. 850 vaten Surinaamsch zijn den 22n dezer verkocht van *f* 22 — tot *f* 33½. Voor eenige kavelingen superieure kwaliteit werden bijzonder hooge prijzen besteed.

KOFFIJ. Prijshoudend.

KATOEN. Nominaal.

TONCABOONEN. 50 cts.

ARROWROOT. 25 cts.

CACAO. *f* 30 — à *f* 35.

Den 28sten.

De Suikerveiling der N. H. M. is gisteren coulant afgeloopen *f* ½ boven taxatie.

CACAO. Gevraagd *f* 36½.

PRIJZEN DER PRODUCTEN.

Bij inschrijving verkocht.

Suiker. Den 29sten dezer, van pl. *de Guinesche Vriendschap*, 22 vaten à 8,61 ct.

Kakao. Idem, van pl. *Caledonia*, 10,000 pond à 26,79 cent.

PUBLIEKE VEILINGEN.

Door- en ten huize van den Vendumeester J. C. Gomperts.

Vrijdag den 28 October 1859.

Het Huis en Erf, La. E No. 67, aan de *Saramaccastraat*, aangekomen hebbende ... de Wed. S. J. L. Kanteman — *f* 4,300. H. J. Rusman.

BURGERLIJKE STAND.

Op den 28 October 1859, is aanteekening gedaan van het voorgenomen huwelijk van:

Johannes Wouters, weduwenaar van Grietje van Brink en Hendrina Zweers.

Abram Sanders en Hana Torres.

Van den 24n. tot den 26n. October 1859, zijn ingeschreven, als overleden:

Den 24sten, Hugo Urbaan Lancaster Cramer, zoon van Willem Lodewijk Cramer Antonzoon en van Anna Elisabeth Schutte, 2 maanden.

Idem, Rosalina Mietje Awop, 67 jaren.

Den 25sten, Johanna Margaretha Libanon, 12 jaren en 1 maand.

Idem, Rudolph Hendrik Braam, Echtg. van Elisabeth Christina van Halm, 48 jaren.

Den 27sten, Tromtje, dochter van Benedictus Alexander Samuels en van Rachel Mozes d'Abraham Bueno de Mesquita, 22 jaren en 8 maanden.

Idem, Hendrica Sophia van Gene, 31 jaren en 6 maanden.

Idem, Sara Elizer, 78 jaren.

Den 28sten, Elisabeth Cornelia Sanches, 45 jaren.

Den 29sten, Maria Elisabeth de Vries, eene maand en twee weken.

Levenloos Geboren.

Den 23sten, een kind van het vr. geslacht, van Louisa Jacoba Nosamert.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Op last van den Heer Gouverneur wordt ter algemeene kennis gebragt, het hieronder volgende uittreksel uit het Koninklijk besluit van den 27 Augustus ll. No. 91.

27 Augustus 1859.

No. 91.

WIJ WILLEM III BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN PRINS VAN ORANJE NASSAU, GROOT HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ. ENZ. ENZ.

Overwegende, dat de bestaande noodzakelijkheid tot aanmoediging der koloniale werving vordert, dat, aan de met gagement van Onze koloniale Landmagt afgevoerd wordende militairen, tot en met den graad van Sergeant, uitzigten worden gegeven op eene mildere verzorging, en dat daartoe kan strekken eene wijziging der gagementen, die in art. 1 van het bij Koninklijk Besluit van den 1n. November 1848 No. 84 vastgestelde reglement op de koloniale Militaire pensioenen en gagementen zijn bepaald: Voor een sergeant en fourier op *f* 180 — voor een korporaal op *f* 144 en voor een soldaat op *f* 108.— 's jaars;

Willende tevens het bedrag regelen der gagementen, toetekennen aan de artillerie werklieden en leerling werklieden bij de kompagnie artillerie-werklieden in *Nederlandsch Indie*;

Op de voordragt van Onzen Minister van Staat, Minister van Kolonien van den 24n. Augustus 1859 La. C No. 28;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1.

Het jaarlijksch bedrag der van en met 1 Januarij 1860 toetekennen koloniale gagementen aan sergeanten en fouriers, aan korporaals en aan soldaten, en aan militaire personen, wier betrekkingen met de voormelde klassen van militairen zijn gelijk gesteld, wordt, met wijziging, in zoo ver van art. 1 van het reglement op de koloniale militaire pensioenen en gagementen bij dezen vastgesteld respectivelijk op *f* 216 — *f* 180 — en *f* 144 — 's jaars per hoofd.

Art. 2.

...

Onze Minister van Staat, Minister van Kolonien, is belast met de uitvoering dezes, waarvan tot kennisneming een afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Oorlog.

Wildbad, den 27 *Augustus* 1859.

(get.) WILLEM.

De Minister van Staat, Minister van Kolonien,

(get.) ROCHUSSEN.

Accordeert met deszelfs origineel,

De fd. Secretaris Generaal bij het Ministerie van Kolonien,

(get.) J. LOUDON.

Voor eensluitend afschrift,

voor zooveel het geextraheerde aangaat,

De fd. Secretaris Generaal,

(get.) J. LOUDON.

Voor echt afschrift,

De Gouvernements Secretaris,

E. A. VAN EMDEN.

Bij Koninklijk besluit van den 12n. September ll. No. 18, is tot President van het Geregtshof in *Suriname* benoemd de Heer Mr. J. Mauritz Ganderheijden, Griffier bij de Arrondissements-regtbank te *Eindhoven*.

Bij Koninklijk besluit van den 15n. September jl. No. 52, is tot Ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd de Heer E. van Emden, President van het Collegie van Kleine Zaken in *Suriname*.

M. van der Velde heeft verzocht, dat aan hem in pacht worde afgestaan een perceel land gelegen aan het Molenpad.

Tijd van verzet *drie* weken, gerekend van den 21 October 1859.

Aanzoek voor Vrijgeving.

Den 21*n. October* 1859.

Van de slavin *Jetta*, geboren in 1828 dochter van *Maria* en hare dochter *Maria*, geboren in 1859, toebehoorende aan Mr. J. C. Palthe Weisenhagen (nu boedel.)

Van de slavin *Sijbella*, geboren in 1815, dochter van *Lucia*, toebehoorende aan Plant. *Anna Catharina*, divisie *Matappica*.

Bij Gouvernements resolutien van den 20 en 22 October No 8 en 2 is, onder de nadere goedkeuring des Konings:

a. met den 26sten dezer maand:

1. de Heer A. J. T. Tijdeman *eervol* ontheven van de hem bij Gouvernements Resolutien van den 11 en 25 Februarij jl No. 1 en 3 opgedragen functien van *Havenmeester* en *Scheepsmeeter* en van *assistent ten burele van den Procureur Generaal*;

2. tot *Havenmeester* en *Scheepsmeeter* benoemd de Heer J. F. Meijer, Gezagvoerder van de koloniale Schroefstoomboot *Paramaribo*

3. tot *Adsistent van den Havenmeester* benoemd de Heer A. Ballin, met qualificatie om den *Scheepsmeeter*, bij diens absentie of andere verhindering te vervangen

b. met den 31n. dezer maand:

1. op zijn verzoek *eervol* ontslagen als *Landdrost van Coronie*, de heer P. F. C Stolte, behoudens aanspraak op pensioen; en

2, ter zijner vervanging als zoodanig benoemd de Heer A. J. T. Tijdeman.

Bij Gouvernements resolutie van den 22 October No. 1, zijn in te gaan met den 26n. dezer maand, *provisioneel* opgedragen.

a. de functien van 1sten Assistent ten burele van den Procureur Generaal aan den Assistent J. Ballin; en

b. die van Assistent tenzelfden burele, aan den Klerk A. H. de Granada.

Op last van den Heer Gouverneur wordt ter algemeene kennis gebragt dat de bij Gouvernements resolutie dd. 5 Mei 1857 No. 603, aan H. Lijon & Co, met uitsluiting van alle anderen, verleende vergunning tot eene rivierboot dienst op de rivieren *Suriname*, *Commewijne*, *Cottica* en *Perica*, (waarvan mededeeling is gedaan in het Gouvernements advertentieblad van den 14n. Mei 1857) tengevolge van het hunner zijds niet naleven van de voorwaarden, vervallen is.

Jacoba Linch, zich noemende Jacoba Rebecca de Haas, heeft vergunning verzocht om met weglating van haren familienaam Linch, dien van *De Haas* aan te nemen, en om bij haren voornaam *Jacoba* dien van *Rebecca* te voegen.

Tijd van verzet *zes* weken, gerekend van den 24 October 1859.

Bij Gouvernements resolutie, dd. 24n. October No. 8, is aan J. W. Gerding admissie verleend als Kruid- en Geweer verkooper.

Transport.

Den 18den October 1859, S. H. de Barrius Vas, zich schrijvende S. N. Vas, Echtgenoot van J. Wegmuller aan A. C. Bosmans, van het Huis en Erf aan de *Zwartenhovenbrugstraat*, N. W. La. E No. 235*a*, O. W. La. D No. 455

Den 19den C. Kaersenhout en W. P Kaersenhout in privé en in qualiteit als gemagtigde.

1. van W. T. Krieger als in huwelijk hebbende L. M. Kaersenhout.

2. van H. A. du Coral als in huwelijk hebbende J. B. Kaersenhout.

3. van M. M Kaersenhout, in hoedanigheid als Erfgenamen hunner moeder A. E. Kaersenhout geb. Labad die gewest is Erfgename van haren Echtgenoot T. P Kaersenhout, aan G. A. Petrus, van een gedeelte van het Erf gelegen op de hoek van de *Rust en Vrede* en *Nieuwe Dominé straat*, N W La. E No. 130, O W La. D No. 10.

Idem. W. T. Krieger als in huwelijk hebbende L. M. Kaersenhout, aan L. M Overloon voor hare minderjarige kinderen met namen J. M J. E. A. C. en F F. Overloon van het Erf met de daaropstaande Gebouwen aan de *Burenstraat*, N W La. D No. 106, O W La. D No. 67*b*.

Den 24sten. De Exploicteur aan H. Wright van den Houtgrond *Hanover* en *Mawaccabo* c. a., gelegen aan de *Para kreek* en de Plant. *de Twee Kinderen* c. a., gelegen aan de rivier *Suriname*.

Idem Dezelve aan A. F. Gravenberch. W. J. Kenswil en F. J. Kenswil, ieder van *een derde* aandeel van den Houtgrond *Osembo* c. a., gelegen aan de *Para Kreek*

Hijpotheek.

Idem. D. Flaspöhler 1e hijpotheek ten behoeve den provisionelen Weesmeester voor de minderjarige V. Veldkamp, P. Veldkamp en J. Veldkamp, te vestigen op een *derde* aandeel in den grond *L' Hermitage* c. a., gelegen aan de *Wanicastraat*

Paramaribo, *den* 24 *October* 1859.

ADVERTENTIëN.

De vroeger geannonceerde verkoop van

Het Huis en Erf

gelegen de aan de *Saramaccastraat*, N. W. La. E No. 64, bijzonder goed gelegen voor Plantage bewoners, zal alsnu plaats vinden op DINGSDAG den 1n. November e. k. des morgens om 9 ure door- en ten huize van den Vendumeester A. SALOMONS, alwaar de koop en veil conditien ter *visie* liggen.

( )

Over *zes* weken den dag nader te bepalen, zal door een der Vendumeesters alhier, in het openbaar worden verkocht.

De Plantaadtje *POMONA* c. a. gelegen in de *Jonkermans kreek*.

Inmiddels is dezelve UIT DE HAND TE KOOP, volgens inventaris en voorwaarden, te zien bij

( ) J. A. ROOS.

( ) Over *zes* weken dag en datum nader te bepalen, zal door- en ten huize van den Vendumeester A. SALOMONS worden verkocht

Het Huis en Erf

gelegen aan de *Keizerstraat* La. D No. 3

Inmiddels is hetzelve UIT DE HAND TE KOOP, te bevragen ter dezer Drukkerij.

Paramaribo, *den* 29 *October* 1859.

P. C. & M. A. MUIJSKEN, hebben de Eer ter kennis van de ingezetenen dezer Kolonie te brengen, dat zij op 1n. November hare school zullen vestigen in het huis aan de *Gravenstraat* La. A No. 32 het laatst bewoond geweest door den WelEd. Heer H. ROJER; zich aan ouders en voogden minzaam aanbevelende. ( )

Doctor STERK

is verhuisd van de *Gravenstraat* naar de *Jodenbreestraat* hoek *Maagdenstraat*. ( )

J. H. ZAAL

biedt te koop aan

Bakkeljaauw

in drums. ( )

Paramaribo, *den* 29 *October* 1859.

Ontpakt bij

A. LEVI & CO.

BALTIMOR OESTERS, ZALM, *Kreeften* en *Makreelen* in 1 ponds blikken.

GOED KOOP bij 't douzijn.

Nog voorradig:

Extra Boter, *Rolpens*, *Ham*, Worst, Saucijsjes, diversen Vleeschen in blikken, Gerookte *Zalm*, FRANKFORTER BRAADWORST, Fijne *WIJNEN*, Bier, Ale, GENEVER, BROODSUIKER, Zwarte en Groene THEE, *Banket*, Suikergoed, Boterhamkoek, *Sigaren*, WITLOOD, Patent en Lijn OLIE, *Kleedingsstukken*, Moderateur en kantoor LAMPEN, BALONNEN, KOUSJES, GLAZEN, enz. enz.

( )

JOHAN LUGARD

heeft zijn WINKEL verplaatst in het Huis laatst bewoond door de Heeren SANDTMANN & Co. allernaast de Heeren GEBRS. CASTILHO. ( )

De Pillen van Holloway.

G. H., te Demerarij, was lijdende aan hevige zinkingen, en beproefde een aantal zeer vermaarde hulpmiddelen, in hoop daardoor verligting in zijne smarten te erlangen, doch de ziekte nam veel meer, en zoo zeer toe dat hij het bed niet meer kon verlaten, en handen noch voeten kon bewegen. In dezen treurigen toestand werd hem door een vriend eene zekere hoeveelheid zalf en pillen van HOLLOWAY ter hand gesteld. Hij begon onmiddellijk daarvan gebruik te maken, en aldra eene verbetering in zijnen toestand gevoelende, ging hij gedurende elf weken daarmede voort, en geniet thans eene volmaakte gezondheid.

Deze *PILLEN* zijn alhier verkrijgbaar gesteld bij den Apotheker A. B. DE VRIES, aan de *Zwartenhovenbrugstraat* à *f* 1 *f* 3 en *f* 5 en Zalf à *f* 20.

( )

GEDRUKT BIJ A. L. G. DE RANDAMIE.

SURINAAMSCH WEEKBLAD.

1859. **Zondag 6 November** **No. 45.**

PARAMARIBO, 5 NOVEMBER 1859.

Wij deelden in ons nummer van den 23 Oct. jl. een artikel van den *Echo Universel* mede, betreffende de aangelegenheden van Ned. Oost. Indie, ten einde onze lezers eenigermate de openbare meening in het moederland, aangaande die kolonien te doen kennen. — Met hetzelfde doel nemen wij thans in onze kolommen het volgende artikel op, waarin de *Kerkelijke Courant* de zaken uit haar speciaal oogpunt beschouwt.

Nederland zegt zij verkeert, ten aanzien der Oost-Indische bezittingen, in een donkeren toestand. Indien, wat men beweert, Indie met zijne schatten den waarborg is van ons volks-bestaan in Europa, zoodat het verlies van de kolonien doodelijk voor het moederland zou zijn, dan is 't natuurlijk, dat het minste blijk van ziekte, door het kind gegeven, aan de moeder reden tot zeer ernstige bezorgdheid geeft. En daar is ziekte. Welbrengt nu en dan eene gouvernements-dépêche de boodschap: »alles is in rust» of «de zaken schikken zich en de orde keert terug,» maar 't gaat met die dépêches als met de betuigingen van vredelievendheid, door den keizer der Franschen gegeven. Men kan er weinig waarde aan hechten, waar men de voortdurende wapening ziet van de Fransche kust. Men heeft weinig te vertrouwen op de rust in Indie, wanneer men dagelijks leest van nieuwe transporten van troepen, van aanwerving van vreemdelingen, van oorlogschepen, op 't punt om te vertrekken. De rust in de kolonien is ten hoogste een zeer gedwongen rust, die weinig vertrouwen inboezemen kan. De zaken staan er op gevaarlijken voet. Er is een geest ontwaakt van moord en opstand, waardoor dan ook gewekt en de eerste ongelukkige slagtoffers zijn reeds gevallen. God geve, dat het ook de laatsten mogen zijn.

Nederland vertoont, tegenover den staat van spanning, het gevaar in Indie, een zeer kinderachtig schouwspel. Wanneer kinderen, met elkander spelende, het ongeluk hebben iets te breken, dan staan allen verstuft en de een geeft den ander de schuld. Juist zoo is 't nu in Nederland. Met schrik en ontzetting is de tijding vernomen van al de rampen, in Indie voorgevallen. Men heeft luide klagten aangeheven over het vergoten bloed der ongelukkige Europeanen en men heeft in zijne binnenkamer, nog veel luider geklaagd over zijne schepen, zijn handel, zijne effecten en wat niet al meer. Zendelingen en ambtenaren kunnen ligt vergoed worden, maar al dat andere! Ja, dat is eene hoogst treurige zaak. En na de klagten is men gaan beschuldigen. Stemmen van alle zijden zijn er vernomen. Een ieder heeft het gebeurde te Bandjermasin op zijne rekening en niemand neemt de rekening aan. De tegenwoordige gouverneur-generaal is geen man, om aan het hoofd onzer hoogst belangrijke bezittingen te staan. De minister Rochussen mist de veerkracht, die in deze tijden noodig is. De heer Duijmaer van Twist heeft den bedevaartgangers naar Mekka de reis te gemakkelijk gemaakt en daardoor het dweepziek Mahomedaansch element opgewekt. De heer van Hoëvell voert eene overdreven koloniale oppositie en brengt, door zijne tallooze redevoeringen over de Oost, een geest van onrust en ontevredenheid, die zich krachtig doet gelden. De tweede kamer bemoeit zich te veel met de zaken der koloniën, terwijl verreweg het grootste gedeelte harer leden er niet het minste verstand van heeft. De zendelingen hebben eene hoogst onvoorzigtige proselieten makerij gedreven en daardoor de priester-bevolking tot wederstand uitgelokt. En zoo gaat de beschuldiging van den een tot den ander en, in de ure van het gemeenschappelijk gevaar, ziet men niets anders dan een zeer ongemeenschappelijke twist.

't Zal wel zonder twijfel waar zijn, dat de godsdienst grootelijks haar aandeel heeft in de gebeurtenissen, te Bandjermasin voorgevallen. Reeds lang is het Mahomedanismus bezig te werken en zich te wreken over vernederingen, die het heeft ondergaan en nog dagelijks ondergaat, waar 't zijne minderheid, tegenover het Christendom, gedwongen wordt te toonen. Van den dag af van den oorlog in de Krim, is de Mahomedaan in woede ontstoken. Hij heeft zich zelven daar gezien in zijne laagheid, diep gezonkenheid en nietswaardigheid. Wat natuurlijker dan de zucht naar wraak en wat tevens natuurlijker, dan dat die wraak daar begon, waar zij met het minste gevaar en de bloedigste gevolgen kon worden uitgeoefend. De Mahomedaan wachtte zich wel, om in Koestantinopel de vernedering te wreken, die hij in Konstantinopel had ondergaan. Hij is er te laf toe. Hij buigt zich als een slaaf voor den gouden rok van den vreemden gezant en gromt in zijn baard, maar hij grijpt niet naar de wapenen, om zich te ontslaan van een juk, dat hem van onderscheidene zijden op de schouders is gelegd. Maar elders, op plaatsen waar weinig Christenen zijn, waar vrouwen en kinderen vermoorden vallen, daar toont zich de Mahomedaan in zijne volle kracht, daar durft hij, zijne lafheid staat er niets in den weg en — hij moordt. Maar hoe komt hij tot den moord? Zijn priester wekt hem op, spreekt hem van het voornemen der Christenen, om de godsdienst van Mahomed uit te roeijen, van het gevaar, dat in de uitbreiding des Christendoms ligt, van allerlei dwang, die den nieuw bekeerden zal worden opgelegd en de dweeperij is spoedig gaande gemaakt, terwijl voor den dweeper de moord gemakkelijk is.

Zou de Mahomedaansche dweepzucht de eenige oorzaak zijn der ongelukkige gebeurtenissen. Wij laten voor een oogenblik toe, dat de hoofdoorzaak daarin gelegen is, maar niet te ontkennen valt, dat er diepe ernst ligt in de vraag: hoe het komt, dat de dweepzucht zoo ligt tegen Europeanen, tegen de Christenen gaande is gemaakt; hoe het komt, dat het woord der opwinding zoo spoedig weerklank vinden kon bij eene tot hiertoe vreedzame bevolking. In hoe ver hebben daaraan de Christenen in de kolonien schuld? 't Is gemakkelijk, om hier elkander allerlei verwijtingen naar 't hoofd te werpen, even of dat de zaak verbeteren of verhelpen kon. Maar onder al die verwijtingen, hier en daar uitgesproken, is er een verwijt gehoord, dat ernstiger en zwaarwigtiger is, dan al de andere. De heer Duijmaer van Twist, een der eerlijkste, regtschapenste en regtvaardigste staatslieden, die Nederland bezit, heeft het uitgesproken, toen over de noodlottige gebeurtenissen te Bandjermasin veel in de tweede kamer werd gesproken, alsof dat spreken, dat bittere spreken, helpen kon. De heer Duijmaer van Twist heeft gezegd: «dat de sultan bij de vreme Muzelmannen in minachting is en niet zonder reden; want, dat hij zich steeds aan den Europeaan aansluit, van wie hij heeft

WIE NOOIT ZIJN BROOD IN TRANEN AT!

Eene historische schets.

(*Vervolg van No 43*)

De jonge dame, die eerbiedig en zwijgend was blijven staan, naderde thans ook het vuur en stak vol vreugde hare kleine handen uit.

„Niet waar?" herhaalde de dame, die zich den naam van gravin Hohenpieritz had gegeven, „dat doet goed. O, als men een geheelen dag koude en vorst heeft verduurd, dan leert men eerst het genot van een vuur kennen, dat men anders als een gevaarlijk element vreest." En terwijl zij vol gedachten in het vuur staarde, mompelde zij zacht: „Wij dwalen thans rond in wind en weder en ons hart verstaalt in de borst, zal dan geen lichtstraal zich onzer ontfermen en ons hart weder verwarmen?"

Zij boog zich weder voorover en staarde zwijgend, zonder zelfs eene zucht te slaken, in den gloed; vrouw Catharina stond geheel verstomd; zij zag nu eens op de schoone handen met de fonkelende sterren en dan weder op het bleeke gelaat, dat schoon was „als dat van de engel van hare droomen." Op eenmaal zag zij die schoone oogen vochtig worden en twee tranen rolden langzaam over de doorzigtig bleeke wangen van „de engel." Zij wischte die met eene snelle beweging van de hand weg, zoodat zij als glinsterende sterren naast haar nedervielen, en zij keerde zich tot de oude vrouw, die met gevouwene handen daar stond en zich verwonderd afvroeg, of de engelen ook kunnen weenen?

„Goede vrouw," sprak nu de gravin, „wilt gij ons veroorloven tot het aanbreken van den dag hier te vertoeven? Wij zijn in de sneeuwjagt verdwaald geraakt en hebben den weg niet meer kunnen terugvinden. Wij dachten nog vóór den nacht te Königsberg te zijn; niet waar, het is niet ver van hier?"

„Meer dan tien uren!" sprak vrouw Katrien het hoofd schuddend. „Gij zijt ver van den weg afgedwaald; waarschijnlijk zijt gij aan den grooten kruisweg twee mijlen van hier afgedwaald en, in plaats van den grooten landweg te volgen, op den zijweg voortgereden. Dat kan den besten koetsier in zulk een weder gebeuren, als hij den weg niet kan zien."

„Ik geloof ook dat het gebeuren kan en ik maak daarover aan niemand eenig verwijt," sprak de gravin vriendelijk. „Maar hebt gij ruimte en bedden voor ons allen?"

„Aan de beide dames kan ik mijn bed afstaan, wanneer gij te zamen in een bed kunt liggen; meer bedden heb ik niet," antwoordde de oude vrouw.

„Ik heb geen bed noodig," sprak de jongste dame snel, „ik ben tevreden als ik hier bij het vuur kan blijven zitten."

„En ik," zeide de heer von Schladen, die zoo even in het vertrek teruggekeerd was, „ik verzoek verlof den nacht in den reiswagen te mogen doorbrengen."

„Gij zult in dien wagen bevriezen, heer," zeide vrouw Katrien; „het kon gebeuren dat, zoo gij er in gaat slapen, gij niet weder zoudt opstaan. Maar in de hooischuur is het warm en zacht, daar kunt gij en de overige heeren slapen als gij wilt."

Gravin Hohenpieritz lachtte. „Wel, wel," sprak zij, „een opperkamerheer in de hooischuur, dat is eene treurige geschiedenis, niet waar?"

„Wel, genadige vrouw, het klinkt zeer aardig," sprak de opperkamerheer, „en wanneer uwe ... wanneer de genadige gravin een goed bed heeft, dan zal ik er mij verder niet over bekreunen. Er zijn in onze dagen vele duizenden, die op den harden grond slapen en zelfs geen bundeltje hooi tot hoofdkussen hebben."

„Onze gesneuvelden van Jena en Austerlitz, bij voorbeeld," sprak de gravin zuchtend. „Hun is het echter wel; de dooden slapen zacht en somtijds bevangt mij een gevoel alsof ik hen kon benijden, want zij rusten beter dan de levenden. Maar ik wil daarover liever zwijgen. Wij zullen niet morren, maar tevreden zijn dezen nacht onder dak te zijn. Wij blijven alzoo in deze kamer en de opperkamerheer slaapt in de schuur. Maar waar blijven onze bedienden en wat wordt er van onze paarden?"

„Hoeveel paarden zijn er?" vroeg vrouw Catharina.

„Zes paarden en een voorrijder," sprak de heer von Schladen.

„Wat!" riep vrouw Katrien verbaasd uit, „zes paarden voor een wagen? Welk eene verkwisting in deze dure oorlogstijden, nu de koning nog bij mag zijn, als hij twee paarden overhoudt om voor zijn wagen te spannen, en..."

„Zwijg!" viel de kamerheer haar hevig in de rede.

„Gij hebt gelijk, goede vrouw," sprak de gravin glimlagchend, „de koning zou zeer tevreden zijn als hij altijd nog twee paarden overhoudt en deze op den regten weg blijven. Wij hebben echter niet uit overmoed zoo vele paarden genomen, maar om de slechte en holle wegen en om zoo spoedig mogelijk te kunnen reizen."

„Nu, de paarden kunnen in den koestal en in de houtschuur staan," hervatte vrouw Catharina. „Ga, Martha, ontsteek het licht in de lantaarn; wijs den koetsier den stal en aan dien heer de schuur; ik zal intusschen het bed voor de dames gereed maken."

En terwijl vrouw Catharina de blaauw geruite katoenen gordijnen, die rondom het groote eerwaardige familiebed hingen, terugsloeg, mompelde zij zacht: „Het is een gelukje, dat mijn oudje niet te huis is; ik weet anders waarachtig niet waar ik die fijne dames onder dak had gebragt."

Een half uur later heerschte weder de diepste stilte in de hut. De paarden, de bedienden en de opperkamerheer waren in de hooi- en houtschuren en op den grond geborgen; vrouw Katrien was met de dienstmeid op het kamertje van de laatste gegaan en in het beneden-vertrek, dat ook tot keuken en huiskamer diende, had men het nachtleger voor de beide dames gereed gemaakt. Maar de jonge gravin Truchsesz had bepaald geweigerd de helft van het bed in te nemen. Zij had den matten stoel voor het bed geschoven en daarop zittend als ware het een tabouret aan de voeten van een troon, leunde zij het hoofd tegen de kussens van het bed, waarover de purperroode met pels gevoerde mantel lag, die de dames in het rijtuig tot dek op de voeten had gediend. Op dit dekkleed lag nu de gravin Hohenpieritz; hare edele en hooge gestalte was nog omhuld door de reispels, waarvan de breede plooijen tot op de knieën nederhingen; het hoofd leunde op de kussens en de purperkleur van het dekkleed vormde een scherp contrast met de bleeke wangen en het blonde haar van de gravin; de kleine handen lagen in den schoot gevouwen en de groote oogen waren wijd geopend en zagen met innige aandacht omhoog; de lippen bewogen zich zacht en fluisterend, en niemand hoorde wat zij sprak dan den geen, tot wien hare woorden gerigt waren; God alleen verstond die.

Het vuur aan den haard, dat men met groote houtblokken onderhouden had, brandde knetterend; wanneer de storm geweldig door den schoorsteen loeide, sloegen de vlammen omhoog en de schoone rustende gestalte op het purperen bed scheen dan in de ellendige hut in een stralenkrans gehuld te zijn; haar gelaat was zoo bleek en zij lag daar zoo onbewegelijk als eene doode, maar toch blonk uit de schoone, wijdgeopende oogen eene schitterende levendigheid. Op het armoedige leger in de boerenhut droomde zij van vervlogene grootheid en magt; zij droomde met opene oogen van de schoone dagen, die voorbij gevlogen waren en die zij thans vreesde nimmer te zien wederkeeren. Maar zij weeklaagde niet over al de verlorene heerlijkheid; zij betreurde de aardsche grootheid van weleer niet.

„Bewaar, ô God, de liefde van mijn echtgenoot voor mij," fluisterde zij, „laat mijne kinderen opgroeijen en groot worden, naar ligchaam en ziel. O, kon ik het geluk mijner kinderen koopen door mijn leven voor hen ten offer te brengen, ik zou gaarne al mijn hartebloed, druppel voor druppel, voor hen vergieten; kon ik mijn gemaal zijne magt en zijne grootheid door mijn dood wedergeven, hoe gaarne zou ik sterven! O goede God, hoed en bescherm Pruissen en is dat niet Uw wil, leer ons dan in eere met ons land ten ondergaan en sterven. Bewaar ons voor schande en kleinmoedigheid, leer ons het ongeluk met zielskracht dragen; geef dat wij ons nimmer in lafhartige vrees aan aller ongeluk trachten te onttrekken!"

Zij zweeg en hare blikken schoten stralen; daar brulde de storm met razend geweld door het ruischende woud en deed de hut op hare grondvesten sidderen; de vensters schudden en groote wolken sneeuw stortten door den schoorsteen op het vuur neder, zoodat het siste en onder de smeltende sneeuw bijna uitdoofde.

(*Wordt vervolgd.*)

leeren drinken, zoodat hij zich nu en dan aan den drank veel te buiten gaat; dat zijne zuster, sedert vijf jaren leeft met ***. Ik zal," voegde de heer Duijmaer van Twist er bij, «den naam en den persoon niet aanduiden, zijne schoondochter met een ander Europeaan.»

Ziedaar een treurtooneel, opgehangen van dronkenschap en zedeloosheid, waarvan de Christenen de bedrijvers of de oorzaken zijn. Dat is de reden van al wat er gebeurt en daar zit de wond, waar de vinger op moet worden gelegd. De Europeaan in de Indiën heeft eene zeer dure verpligting op zich. *Noblesse oblige!* En de Europesche familie is de noblesse. Maar zij vergeet hare roeping; zij leeft in zedeloosheid en zwelgerij, *zij* wordt gedreven door liefde tot geld en nog eens geld; zij denkt er niet aan, dat zij wezen moet een licht der wereld en dat eene stad, boven op een berg gelegen, niet verborgen wezen kan. Niet te streng, zoo verklaarde de heer Duijmaer van Twist, kon het gouvernement te werk gaan met de ambtenaren, die aldus hunne roeping vergeten en zich in zedeloosheid verloopen. Want wanneer het Christendom in Indië zich openbaarde als een zedelijke kracht, dan zou de dweepzieke Mahomedaan een zijner grootste argumenten hebben verloren, waar hij den moord der Christenen predikt. En daarom was 't goed, als men al dat onderling verwijten staakte en als het gouvernement de taak op zich nam, om met onbuigzame gestrengheid een ieder te weren uit 's lands schoone koloniën, die door zijn voorbeeld den inlander ergernis geeft of hem tot kwaad verlokt. Zegt men, dat het niet van den pligt eens gouvernements is om de zedemeester te zijn en verdiept men zich in staatkundige bespiegelingen over het behoud der Indische bezitting, men zal op een goeden morgen gewekt worden met het berigt, dat Nederlandsch Oost-Indië opgehouden heeft Nederlandsch te zijn.

Dat Suriname ook eenig belang zoude kunnen hebben bij de doorgraving van de Landengte van Suez, is welligt door weinigen onzer lezers in overweging genomen. Eene beschouwing der *Nieuwe Rott. Courant* doet echter zien, dat de Staats Commissie door de Nederlandsche regering benoemd „om de gevolgen te overwegen, die de bedoelde doorgraving voor de scheepvaart, handel en industrie van Nederland hebben zal," in haar rapport ook Suriname niet uit het oog verloren heeft. Immers komt daarin het volgende voor, waarop wij de aandacht wenschen te vestigen:

Ten aanzien van Amerika, gelooft de commissie, dat ofschoon sommige deelen van Engelsch Oost-Indie door het nieuwe kanaal welligt nader aan dat werelddeel zullen gebragt worden, de verwachtingen echter der regtstreeksche voordeelen die men daar van de doorgraving koestert, wel wat overdreven zijn.

De vraag zou voorts kunnen ontstaan, of de concurrentie, welke de producten van het oosten, tegen die van den eilanden-groep van West-Indie en van de staten van Zuid-Amerika's Oostkust voeren, voor de laatsten niet zal worden verzwaard, door het spoediger en goedkooper transport naar Europa, dat aan de eersten door de doorgraving te beurt zal vallen.

Alhoewel de toestemmende beantwoording dezer vraag voor de hand schijnt te liggen, maakt de commissie toch eenige eenige opmerkingen, waaruit zoude moeten volgen dat de mededinging van het oosten met het westen, voor het laatste niet zoo schadelijk zal zijn. In de eerste plaats zegt zij, dat er sommige West-Indische artikelen zijn, bij welke de kooper meer op de hoedanigheid, als op den prijs let, eene hoedanigheid, welke bij geen andere voortbrengselen van dezelfde soort wordt gevonden; in de tweede plaats zullen de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, vooruitgaande in bevolking en ontwikkeling, al meer en meer de nemers van West-Indische voortbrengselen worden; in de derde plaats zullen, als de Oost-Indische producten in grooter hoeveelheid naar de Middellandsche Zee herscheept worden, de Noordsche Staten van Europa als van zelven er toe gebragt worden, zich tot voorziening in hunne behoefte naar Amerika te wenden.

„Daarom aarzelen wij niet," zegt het verslag, den wensch te uiten, dat de onuitputtelijke rijkdom van Suriname's bodem, (want vooral met het oog op onze eigene belangen hebben wij deze beschouwingen ter sprake willen brengen), al meer en meer worden gekend en ten nutte aangewend, en dat onze handelaren zich steeds ruimer handelswegen naar de havens van West-Indie en Zuid-Amerika openen, om dáár vergoeding te vinden voor de mogelijke schade, die hen zal kunnen treffen door de verlegging van den grooten handelsweg naar het Oosten."

In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, dd. 23 Sept. jl. had bij de vaststelling van het ontwerp-adres van antwoord op de troonrede o. a. de volgende discussie plaats:

Bij paragraaf 10, betreffende de afschaffing der slavernij in West-Indie, wenscht de heer *van Beeck Vollenhoven* slechts ééne vraag aan de Commissie van redactie te doen. Het is steeds de gewoonte, dat het antwoord een terugslag zij op de troonrede, maar nu vraagt hij, waarom de commissie bij deze § daarvan is afgeweken. Bij deze § wordt veel verder gegaan dan in de troonrede. Wij drukken hier onze meest levendige belangstelling uit, terwijl de troonrede niets anders zegt, dan dat eerlang omtrent dit onderwerp een gewijzigd ontwerp zal worden aangeboden. Nu vraagt hij, waarom in deze § van den gewonen vorm wordt afgeweken, waarom hier de belangstelling der kamer zoo bijzonder krachtig wordt uitgedrukt.

De heer *Cost Jordens* geeft omtrent de bedoeling der commissie eenige inlichting en zegt dat zij in de voorgestelde redactie geene afwijking van de troonrede kan zien.

De heer *van Beeck Vollenhoven* dankt de commissie voor de gegeven inlichtingen en zegt dat ook hij belang stelt in de afschaffing der slavernij. Maar hij gelooft dat het onvoorzigtig is om gedurig te spreken van die groote en sterke belangstelling en dat telkens te herhalen. Hij gelooft niet, dat het de roeping der kamer is om dit zoo sterk uit te drukken in een staatsstuk, waarin omtrent geen enkel ander onderwerp eene zoo sterke uitdrukking voorkomt. Hij vraagt waarom het niet genoeg is zoo wij hier eenvoudig zeggen dat wij het ontwerp met belangstelling zullen onderzoeken. Hij geeft toe dat het hier een zaak geldt van gewigt, maar zij is toch niet van zoo overwegend belang voor ons vaderland. Heeft hij de commissie echter wel begrepen, dan wil zij niet verder gaan, dan eenvoudig van belangstelling in deze zaak te doen blijken, en nu meent hij dat dit doel door eene geringe wijziging der redactie kan worden bereikt. En het is daarom dat hij als amendement voorstelt, § 10 aldus te lezen: «Aan de afschaffing der slavernij in de West Indische kolonien, blijven wij onze belangstelling schenken. De kamer zal het daartoe gewijzigd ontwerp met ernst onderzoeken.»

De heer *Cost Jordens* merkt op, dat de commissie getracht heeft bij de geheele behandeling van het adres zich zoo min mogelijk te binden. Daarin heeft zij zich ook hier gehouden. Zij heeft volstrekt geene bedoeling tot de goedkeuring van eenig ontwerp de kamer te binden, maar ten aanzien van eene zaak van zooveel gewigt heeft zij het raadzaam geoordeeld de woorden «levendige belangstelling» te bezigen. Het onderwerp zelf geeft daartoe aanleiding. Meent de kamer, dat die qualificatie te sterk is, dat zij beslisse tusschen beide redactien.

De heer *Cremers* gelooft, dat uit de aanneming van het amend. kan worden afgeleid, dat de kamer de meest levendige belangstelling in dat ontwerp zou afkeuren, en daarom ontraadt spreker de goedkeuring aan dat amend.

De heer *Michiels van Kessenich* is het met den heer *van Beeck Vollenhoven* eens, dat de uitdrukking der commissie wat te sterk is. Hij zou wenschen, dat de woorden «meest levendige» zouden worden weggelaten. Het woord *belangstelling* alleen, acht spr. voldoende, om te doen, uitkomen, dat de kamer zich de zaak zal aantrekken.

De heer *van Andringa de Kempenaer* bestrijdt het amend. Is in de redactie der commissie de belangstelling wat te sterk gekleurd, de woorden van het amend. acht spr. wel wat te koel. De verpligting tot afschaffing der slavernij is z. i. toch eene heilige Christelijke verpligting, en de wenschelijkheid der afschaffing wordt niet alleen door de wetgevende magt ingezien, maar de geheele natie stemt daarmede in. Volgens het amend. nu blijven wij belangstelling koesteren; de redactie der commissie echter maakt die belangstelling meer *algemeen*. Intusschen zou de commissie zich wel kunnen vereenigen met te stellen, levendige belangstelling, maar om alleen het woord *belangstelling* te bezigen, daarmede kan zij niet instemmen.

De heer *van Beeck Vollenhoven* verklaart, dat het nooit in zijne bedoeling gelegen heeft de belangstelling der natie voor de afschaffing der slavernij af te scheiden van de belangstelling der wetgeving in deze gewigtige aangelegenheid. Als hier gesproken wordt, dan geschiedt dit immers als vertegenwoordigers der natie. Overigens hecht hij niet aan zijne redactie, maar hij heeft de sterk gekleurde qualificatie ten aanzien van dit onderwerp eenigzins willen verzwakken, daar zelfs in de troonrede het woord belangstelling niet gebezigd wordt.

De *Minister van Kolonien* geeft ten opzigte van de aanmerking, dat in de troonrede niet het woord belangstelling is gebezigd, te kennen, dat dit ook niet behoefde, daar de toezegging van de aanbieding eener wet reeds het bewijs is van de belangstelling der regering in de afschaffing der slavernij. Hij wil hier echter bijvoegen, dat bij de regeling van dit onderwerp de regering niet alleen het lot der negers voor oogen heeft, maar ook het lot der kolonie en hare ingezetenen, opdat verder bewaarheid worde, wat in de troonrede is kunnen worden verzekerd: dat rust en orde in de West-Indien heerschen.

De heer *Michiels van Kessenich* kan zich vereenigen met het voorstel van den heer *van Andringa de Kempenaer*, tot het alleen doen wegvallen van het woord *meest*.

De heer *Nispen van Pannerden* verklaart, dat de comm. alsdan de woorden «de meeste» intrekt, en voorstelt, alsnu te lezen, dat de afschaffing *levendige belangstelling* verdient.

De heeren *van Beeck Vollenhoven* en *Michiels van Kessenich* trekken hierop hunne amendementen in, waarna de § aldus gewijzigd wordt *aangenomen*.

Een onzer jongste Ned. bladen behelst het volgende:

De oude heer Smits is volbloed liberaal. Het is daarom een merkwaardig verschijnsel, hetgeen in de jongste No van zijnen *Spectator* voorkomt. Het coïncideert met de artikelen van het *Handelsblad*. De uiterste spitse van de koloniale oppositie wordt, al meer en meer, gereniëerd en geïsoleerd. De algemeene overtuiging, drijft boven —, leest slechts de Twentsche bladen — dat het blinde geloof in den kolonialen Profeet begint te wankelen. Uit dit oogpunt deelen wij den satyrieken brief mede, die de oude heer *Smits* heeft gepubliceerd.

Van H— ll aan Hadji Mohammed Main Gila, hoofdpanghoeloe aan de Moskee te Probowrongso.

Almelo, 26 Augustus 1859.

Wel Eerwaarde Zeer Geleerde Heer! Met levendige belangstelling heb ik uwe jongste letteren per mail ontvangen, en daaruit met genoegen ontwaard, hoe UEd. er zich meer en meer op toelegt, in uwe snipperuurtjes, de goedige Javaantjes te beschaven en te hervormen. Inderdaad, is er geen vermakelijker bezigheid, en ik behoef u niet te zeggen, welk eene schoone zelfvoldoening gij smaken zult, bemerkende hoe zij langzamerhand hunne oorspronkelijke zeden en gewoonten zullen verliezen, en, — zoo als wij hier gewoon zijn te noemen — het licht zullen zien. Zooals gij welligt weet, houd ik mij sedert lang, uit zuivere menschenliefde, met dat beschavingsproces bezig, maar ziende dat de 10 millioen batigsaldo-arbeiders niet genoeg belang inboezemden, heb ik er, voor het effect, de Negers bovendien nog bijgenomen. UEd. kunt niet begrijpen, hoe ontzaggelijk onwetend en onverschillig men hier aangaande uw schoon eiland en den toestand der bevolking is, en als de veilingen maar geregeld doorgaan, zegt iedereen: voor de rest zal het bestuur wel zorgen! Inmiddels draagt dit niet weinig bij tot mijn succes, en het is soms bespottelijk met hoeveel ernst men naar mijne curiositeiten en anecdoten luistert, en hoe mijne afschrikwekkende voorbeelden, uit Oost en West, vooral als ik begin over den hongersnood in Demak, of de zweepslagen in Suriname toegediend, de provinciale luî eene siddering door de leden jagen. Alleen de oude costumiers willen er niet aan. *et pour cause!* Nog laatst heb ik een fameusen aanval gedaan, en dat men toen niet van ontzetting, onder het geroep van „de kolonien zijn in gevaar!" de Kamer is uitgevlogen, verklaar ik alleen daardoor, dat waarschijnlijk de collega's door de zomerhitte wat dommelig geworden waren. Het is inderdaad jammer, mijn waarde Heer Mohammed, dat uwe landgenooten vooreerst misschien nog niet vatbaar voor een grondwet zijn. Een heerlijke vinding van den menschelijken geest! — maar eindelijk zal er toch wel een tijd komen, dat wij er u op kunnen tracteren. Alleen betwijfel ik, onder ons gezegd, of de Javaantjes, onder dat systeem, wel zoo goedwillig koffijboontjes zullen plukken of riet zullen snijden. Maar met die tijden, komen die zorgen. Als Uw Wel Eerwaarde zich van zoo iets nog geen goed denkbeeld kan vormen, zal ik er UEd. bij gelegenheid eens eenigen overmaken om in te studeren, en tevens om te oordeelen, welke in uwe streken wel het doelmatigst in te voeren zou zijn.

In mijne stofferige papieren snuffelende, vind ik er nog een heel oude, maar daarentegen nooit gebruikte, die van *Sibyes*, — een christelijke collega van UEd., — met veel mooije woorden; ik ontveins evenwel niet dat zij een weinig in discrediet is; er zijn echter eenige mooije baantjes in, die wel door de sultans konden waargenomen worden. Dan hebben wij nog de Engelsche van Schimmelpenninck, die hadden wij eenige jaren geleden haast voor ons pasklaar gemaakt, maar het was toch een weinig al te gek, vooral toen wij begrepen, dat er niemand voor het Hoogerhuis te vinden was; — en eindelijk die van den ouden heer Smits; — de laatste zoude waarlijk nog de meeste kans, bij u, voor een goede werking hebben. Het meest zit ik met de *kiezers*. Kiezers, moet UEd. weten, zijn menschen die verbazend veel verstand van politiek hebben, en dat verstand door belasting te betalen, krijgen. Uit handels-steden kiezen zij daarom meest advocaten, en uit fabrieksteden ex-dominés of philantropen. Eigenlijk zoude ik ze er, bij u, maar uitlaten, van wege de moeijelijkheid ze naar de stembus op te doen komen; — maar daar schiet mij wat te binnen; wij leggen natuurlijk spoorwegen over geheel uw eiland aan, en zijn er dan kiezers, dan hebben wij ook periodieke passagiers. De Directie moet alleen, door haren invloed, daarvoor zorgen, dat de Kamers wat dikwijls ontbonden worden. Ook kon men politieke pleiziertreinen invoeren, met premiën van wege het gouvernement. Het is hier vooral te doen om practisch te blijven, begrijpt u! Heeft UEd. een goed begrip van het woord *vrijheid!* Zoo niet, het zou mij geenszins verwonderen, want niemand begrijpt er eigenlijk de ware beteekenis van, en iedereen legt het zoo wat uit, naarmate het hem het best te pas komt. Hier is vrijheid het regt om belastingen te betalen, en dan verder stilletjes zijn eigen gang te gaan. Met de opbrengst dier belastingen, laat men dan een achttal heeren *amortiseren*, en dat noemt men dan *regeren*. Voor mij is het, het regt om op mijne wijze te spreken en te schrijven over zaken, daar ik maar zeer betrekkelijk verstand van heb, en in gemoede kan ik verklaren, er met eene groote mate van discretie gebruik van te maken. Vraag UEd. dit bij gelegenheid maar eens aan uw ouden *toewan Besaar*. Inmiddels UEd. nadere beschouwingen over een en ander inwachtende, verblijf ik, Wel Eerwaarde Heer! hoogachtend,

UWEd. De. Dienaar
v. H.

P. S. Die arme Dajaks had men zeker mishandeld!

Een der Hongkongsche bladen bevat een brief uit Nagasacki, welks schrijver blijkbaar niet veel rekent op de goede trouw der Japannezen in het nakomen van het gesloten tractaat. In de eerste plaats wordt daarin gezegd, dat, ofschoon in het tractaat bepaald is, dat de vreemde handelaren in Nagasacki eene voldoende ruimte zullen bekomen voor hunne magazijnen en woningen, de heer Alcock, de Engelsche consul-generaal, diensaangaande echter reden had tot klagen, waarop hem ten antwoord was gegeven, dat bevelen uit Jeddo waren ontvangen, en dus door de locale autoriteiten hierin geen verandering kon worden gebragt. Men zal zich, dus wordt in den brief gezegd, derhalve tot de regering te Jeddo moeten wenden, waardoor, in het beste geval, althans eenige maanden verloopen, alvorens aan de geopperde bezwaren te gemoet gekomen wordt.

In de tweede plaats, en dit wordt door den schrijver van meer belang geacht, bestaat er een Chineesch gilde, dat reeds sedert jaren vergunning had bekomen uitsluitend handel te drijven tusschen Nagasacki en Chapoo, nabij Ningpo, zoodra het een monopolie heeft van bijna alle belangrijke uitvoer-artikelen van Japan naar China,

waaronder ook koper. Het plaatselijk bestuur van Nagasacki, dat tevens eene handelmaatschappij is, bezit daarbij ook voor de meeste goederen een monopolie en bepaalt bovendien den prijs van alle invoer- en van eenige uitvoer-artikelen, terwijl geen Japannees met een vreemden handelaar transactien mag sluiten, alvorens daartoe vergunning te bekomen.

Men veronderstelde natuurlijk, dat zoowel aan het een als aan het ander door het tractaat een einde was gemaakt en de handel alzoo vrij was geworden. Op de deswege ingediende vertoogen had echter het locale bestuur alweer geantwoord, dat men zich dienaangaande tot de hoofdregering moest wenden. In het beste geval gaat hier dus alweer tijd verloren, en de handel met het Chinesche gilde wordt middelerwijl door het locale bestuur ijverig voortgezet. Ook in andere opzigten meent de Engelsche consul te Nagasacki zich over de autoriteiten aldaar te beklagen te hebben.

Latere berigten uit Japan melden, dat de toestand aldaar zeer onbevredigend was geworden. De Britsche consul-generaal, de heer Alcock, had zich naar Jeddo begeven, waar hij goed ontvangen werd en waar de uitwisseling van het tractaat plaats had. In plaats van het tractaat echter ten uitvoer te leggen, trachtten de Japanesche autoriteiten het op alle mogelijke wijzen te ontduiken. De punten, op welke de Japannezen trachtten inbreuk te maken, hoewel slechts twee in getal, waren van zooveel gewigt, dat het voor den consul-generaal onmogelijk was daarin te berusten. Vooreerst hebben de Japannezen, in plaats van Kanagawa tot een verblijf voor vreemdelingen in te rigten, gelijk overeengekomen was, een eiland Yokahama genaamd, ongeveer tien mijlen van Jeddo gelegen, in gereedheid gebragt, waar zij wenschen dezelfde contrôle uit te oefenen, als gedurende zoovele jaren te Decima het geval was. De tweede poging om het tractaat te schenden, bestaat in de kwestie van de gangbaarheid der munt. Tot een juist begrip hiervan dient gezegd te worden dat de Japannesche regering de waarde der munt, bij transactien tusschen de inlandsche en vreemde handelaren, kan vaststellen terwijl zij tevens op zulk eene willekeurige wijze de gangbaarheid der munt onder de inlanders kan bepalen, dat het edel metaal in het geheel niet te bekomen is. Hetgeen zij thans gedaan heeft, kan tot opheldering van het stelsel dienen. De oude itzabou was 33 cents waard. Een nieuwe uitsluitend voor transactien met vreemdelingen bestemde, werd geslagen, welke 50 cents waard is. Dit vond men zeer goed en men geloofde dat de nieuwe munt bona de gangbare zoude zijn. Wel is waar, werden de Japannezen gedwongen deze nieuwe munt van de vreemdelingen aan te nemen, doch de circulatie van die munt onder de Japannezen zelven werd verboden, zoodat een Japannees niets anders kan doen, dan de nieuwe munt naar de geldkamer te brengen waar hij een ouden itzabou (33 c.) voor twee nieuwe itzabous (1 dollar) ontvangt. Het behoeft wel niet gezegd te worden, dat een Japansch handelaar, in zijn handel met de vreemdelingen, dus gedwongen wordt driemaal den marktprijs in rekening te brengen, om het verlies door de handeling der regering veroorzaakt, goed te maken.

De consul-generaal, die zich nog steeds te Jeddo bevond, had hiertegen geprotesteerd; hij had verder geweigerd een consul te Kanagawa te plaatsen, voor dat aan zijne eischen zoude zijn voldaan; ook had hij eene kennisgeving uitgevaardigd, waarin aan de Britsche onderdanen verboden werdt handel te Yokahama te drijven, voor dat de kwestie behoorlijk geregeld zoude zijn.

Reeds eenigen tijd geleden is melding gemaakt van eene reis die de sultan naar Egypte zou doen, doch die hij, naar men wil, wegens geldgebrek, had uitgesteld. Volgens eene correspondentie uit Konstantinopel loopen daaromtrent allerlei geruchten en wordt het plan tot die reis aan niets minder toegeschreven, dan aan een tusschen Engeland en den Sultan beraamden aanslag tegen den onderkoning Saïd pacha. Naar men zegt had die geheime overeenkomst bepaaldelijk ten doel, laatstgenoemde van den troon te stooten, waartoe eene te Alexandrie verwachte Engelsche vloot zou medewerken. Wanneer namelijk de onderkoning den sultan bij zijn afscheid tot aan boord der stoomboot zou geleiden, zou men hem, onder voorwendsel dat hij volgens de etiquette verpligt was den grooten heer tot aan de Turksche hoofdstad te vergezellen, op dit vaartuig houden en gevankelijk naar Konstantinopel voeren. Wegens het tractaat te Villafranca was dit plan evenwel in duigen gevallen.

Op last van het Lagerhuis is er een rapport opgemaakt, waarin de inkomsten en de uitgaven van de Regering van Britsch Indië sedert het jaar 1851 aangetoond worden. De totale ontvangsten van inkomsten in het jaar 1851—52 waren 21,149,392 pd. st., die met een som van 796,674 pd. st., door leeningen in Indië en Engeland verkregen, een algemeen totaal voor dat jaar uitmaakten van 21,946,003 pd. st. De uitgave voor de marine in Indie gedurende dat tijdvak was 10,735,021 pd. st. publieke werken, 425,231 pd. st.; civile en andere posten in Indie, 4,418,857 pd st.; uitgaven in het moederland, 2,315,355 pd. st. leeningen in Indie en Engeland terugbetaald 781,286 pd. st.; gevende een overschot van 733,775 pd. st. In het jaar 1852—53 was er een overschot van 632,372 pd. st. In 1853—54 zijn de cijfers veranderd; zij toonen over dat jaar een te kort aan van 1,962,904 pd. st., In 1854—55 bedroeg het te kort 1,620,407 pd. st., en in 1855—56, 820,003 pd. st. In 1856—57, vóór den opstand, was er een overschot van 82,143 pd. st. Geheel anders zijn de uitkomsten over het jaar 1857—58. In dat jaar beliepen de totale ontvangsten van alle bronnen 40,426,458 pd. st. van deze som werd 25,480,941 pd. st. uit inkomsten, en 14,945,517 pd. st. door leeningen verkregen. De uitgaven voor land en zeemagt in Indie over dat tijdvak beliepen 17,134,800 pd. st.; intrest op schuld 2,355,837 pd. st.; openbare werken, 2,666,818 pd st. burgerlijke en andere betrekkingen in Indie, 6,854,403 pd. st. uitgave in het moederland, 4,333,304 pd st; leeningen in Indie en moederland terugbetaald 4 999,012 pd. st. wijzende dus te kort aan van 7,864,221 pd. st.

Volgens de *Nazione*, van Florence, heeft de constituerende vergadering van Parma het volgende adres van dankzegging aan keizer Napoleon aangenomen:

«Sire, de nationale vergadering van de Parmesaansche provincien zou hare werkzaamheden niet kunnen beginnen, zonder Uwe Majesteit, uw dapper leger en de edelmoedige Fransche natie haren dank te betuigen.

«Toen de te Magenta behaalde overwinning u zegepralend te Milaan bragt, teekende de hand, welke de vijanden van Italie had overwonnen, aan de Italianen een adres, dat voor het nageslacht zal bewaard blijven. Gij hebt toen gezegd, dat de uitdrukking van den nationalen wil vrij zal zijn, en zoo is het geweest. Onze vijanden, die gij ook uwe vijanden verklaard hebt, konden het niet beletten en zullen het ook voortaan niet kunnen. Tusschen ons en hen bestaat het magtige en onschendbare woord van Napoleon III.

«Sire, de bevolking van Italie heeft op uwe woorden met standvastigheid en vertrouwen geantwoord.

«Europa zal een volk, dat herboren wordt en plegtig zijne wedergeboorte te gemoet snelt, niet halverwege willen tegenhouden. Maar indien dit mogt plaats vinden, dan, Sire, zijn wij zeker, dat het zwaard der geregtigheid, reeds door u uit de scheede getrokken; andermaal door u zal worden ontbloot, om het te beletten.»

De gezagvoerder van het Zweedsche schip *Atlantic*, C. A. Carlsten, geeft in een dagblad van Gothenburg het volgende verhaal van hetgeen hem, in den nacht van 21 Julij, op de reis van Cardiff naar Toulon, onder de Afrikaansche kust in de Middellandsche zee, wedervaren is: «Na eene windstilte van verscheidene dagen, des avonds met onweder zonder regen, gebeurde het in genoemden nacht, even vóór middernacht, nadat het geheele uitspansel eenige uren lang op eene vuurzee van lichtende stralen geleken had, dat de bliksem plotseling ophield, terwijl de lucht toenemend drukkend warm werd, en wel in zoo hoogen graad, dat het scheepsvolk duchtte, de zeilen en takelage in brand te zien geraken. De kapitein zond daarom een man naar boven, die echter verklaarde, dat hij daar ter naauwernood blijven en ademhalen kon, terwijl de bramzeilketting zoo heet was, dat hij dien niet kon aanvatten en het teer uit het touwwerk kookte. Allen verkeerden in angst wat hierop volgen zou, maar gelukkiglijk ging het gevaar voorbij, en na verloop van een kwartier, verdreef een verkwikkende luchtstroom de met electriciteit bezwangerde dikke duisternis. Kleine windstroomen hadden vroeger de doodstilte afgebroken, de lucht was aschgraauw en nagenoeg geheel betrokken, eenige kleine openingen uitgezonderd. Terwijl de hitte het sterkst was, gevoelde men eene hevige drukking over het geheele ligchaam, gepaard met trekkingen in de gezigtsorganen en een ligten zwavelreuk. Eene aan boord zijnde kat sprong wild rond, zoo lang de hitte duurde, maar werd na het afnemen daarvan, weder rustig. De lucht helderde binnen een half uur volkomen op, terwijl de wind geheel keerde.»

INGEZONDEN.

Een pand onder Sekwestratie gebragt, wordt beheerd, op last van de Hooge Overheid, door een Sekwester door en van wege die Hooge Overheid aangesteld.

Die Sekwester is alzoo van zijn beheer verantwoording schuldig aan haar, die op hem den lastbrief of mandaat uitgebragt heeft.

De Hooge Overheid moet dus waken, dat door dat beheer de regten van derden niet lijden.

Den duur van dat beheer, bepaalt de wet tot een jaar en zes weken, als wanneer tot een executieven verkoop van het gesekwestreerde pand moet worden overgegaan.

Vrage: Indien het bewijsbaar is, dat door de Hooge Overheid verzuimd is aan hare verpligtingen te voldoen, waardoor derden belangrijke schaden ondervinden en enkelen bijna tot armoede zijn vervallen; zouden er dan geene middelen in regten bestaan om voor die geleden verliezen vergoeding te erlangen?

Een Leek.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 31sten October, het schip *Plata*, kapt. Koch, van Amsterdam.

Den 1sten dezer, de Hamburger sloep *Pomona*, kapt. Brok.

Idem, de Eng. schooner *Excelsior*, kapt Clomnel. Beiden van Demerarij.

Idem, de Nd. Am. schooner *Henry Hooten*, kapt. J. J. Giles, van Boston.

UITGEKLAARD.

Den 1n. dezer, het schip *Amsterdam*, kapt. Wehdemeijer, naar Amsterdam, lading: 532 vaten Suiker 779,012 pond, 128 balen heele Koffij 20,980 pond, 37 vaten Arrowroot 1,054 pond, 64 pies □ Hout, 40 puncheons Rum 4,837 gallons, 518 pond oud Koper en 401, pond oud Lood.

Idem. de Nd. Am. Brik *Frederik Rowe*, kapt. E. Rowe, naar Boston, lading: 173 vaten Melassie 23,542 gallons, 112 balen Cacao 15,225 pond en 690 pond oud Koper.

VERTROKKEN.

Den 5den, de Koloniale schroefstoomboot *Vice Admiraal Rijk*, kapt. H. J. Rusman, naar Demerarij.

IN LADING NAAR AMSTERDAM.

Het schip *Compagnie*, kapt. Kuijper, adres bij J. C. Oosterbaan.

Het schip *Elisa*, kapt. Visser, adres bij J. M. Polak.

Het schip *Maximiliaan*, kapt. Schill, adres bij J. M. Polak.

Het schip *Suriname*, kapt. Reijntjes, adres bij J. Gisius.

Het nieuw gekoperd schip *Wilhelmina*, kapt. Klint, adres bij H. Degenhard.

Het schip *Cornelia Hendrica*, kapt. Jaski adres bij H. Degenhard.

Het schip *Plantage Dordrecht*, kapt. Brakke, adres bij J. C. Oosterbaan.

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met het schip *Amsterdam*: ... Marks en de minderjarige A. E. Voigt.

Met de koloniale schroefstoomboot *Vice Admiraal Rijk*: de Heer T. van den Bergh, Mejufvrouw S. Soest en de Minderjarige J. F. Green.

PRIJZEN DER PRODUCTEN.

Bij inschrijving verkocht:

Suiker. Den 28sten October, van plant. *Catharina Sophia*, 75 vaten a 8,04 cts. en 50 dito a 8,35 cts.

Rum. Den 2den dezer, van plant. *Catharina Sophia*, 40 puncheons a 68,50 cts.

Suiker. Den 5den; van plant. *Ellen*, 37 vaten a 8,79 cts.

Idem, idem, van plant. *Lunenburg*, 18 vaten a 8,40 cts.

PUBLIEKE VEILINGEN.

Door en ten huize van den Vendumeester A. Salomons.

Dingsdag den 1 November 1859.

Het Huis en Erf aan de *Saramaccastraat*, La. E No. 64. — *f* 4,700. *Opgehouden.*

BURGERLIJKE STAND.

Op den 4 November 1859, is aanteekening gedaan van het voorgenomen huwelijk van:

Adriaan Hagoort van Borcharen en Françoise Gerhardina Arlaud.

Philip Martinus Koster en Johanna Jacqueline Elisabeth Altenberg.

Van den 30n. October tot den 5n. November 1859, zijn ingeschreven, als overleden:

Den 30sten October, Lourens Hendrik van Gardo, 53 jaren.

Den 31sten, Wilhelmus Franciscus Balk, 18 jaren.

Idem, Princes van Linck, 70 jaren n. g.

Idem, Cornelia Theodorus Roux, 36 jaren.

Den 3den November, Carolina Louisa Wilhelmina O'Ferrall, Echtgenoot van Ludwig Friedrich Theodor Schmidt, 24 jaren.

Idem, Florus Willem de Pater, 1 jaar en 6 maanden.

Idem, Hendrik Louis Matile, 64 jaren.

Den 4den, Josephine Cornelia Pardo, 21 j.

Den 5den, Adrianus Johannis Fockinck, 27 jaren.

Idem, Hendrik Antoni Tirion, 62 jaren.

Idem, Constantijn François Weltak, 3 jaren, zoon van Rosalina Weltak.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Ter Gouvernements Secretarie zijn verkrijgbaar exemplaren van het *Verslag van het beheer en den staat der Kolonien over* 1856, tegen betaling van *f* 3,30 per stuk.

Bij Koninklijke besluiten van den 17n. Augustus ll. No. 40 en 38, zijn tot 1e. Luitenants bevorderd de van het leger in *Nederland* bij de landmagt in *Suriname* tijdelijk gedetacheerde 2e. Luitenants H. W. van Hasselt, van de Artillerie, en W. F. Bojen en C. N. Buser van de Infanterie.

De Heer Gouverneur zich op den 6n. dezer, voor eenige dagen van *Paramaribo* verwijderende, heeft de behandeling van de dagelijksche Zaken gedurende Zijner Excellentie's afwezigheid, aan den Heer Procureur Generaal opgedragen.

Aanzoek voor Vrijgeving.

Den 28n. October 1859.

Van de slavin *Clarijntje*, geboren in 1823, dochter van *Europa*, bekend staande ten name van Plant. *Hanover*, divisie *Para*.

Van de slavin *Johanna*, geboren in 1812, wier moedersnaam onbekend is, toebehoorende voor den vrijdom aan A. F. Maij.

Van de slaven Brampje, geboren in 1835, zoon van *Princes*, — *Monkie*, geboren in 1806, dochter van *Louisa*, — *Lisette*, geboren in 1829, *Francina*, geboren in 1843 en *Jacquelina*, geboren in 1848, kinderen van *Monkie*; — *Dientje*, geboren in 1853, *Tobias*, geboren in 1858, kinderen van *Lisette*; — en *Flora*, geboren in 1821, wier moedersnaam onbekend is, met hare dochter *Henriette*, geboren

in 1850 . toebehoorende voor den vrijdom aan S. Soesman Jr.

Van het slavenkind *Catharina*, geboren in 1851 . dochter van *Marianna*, bekend staande ten name van Plant *Vriendsbeleid en Ouderzorg* divisie *beneden Commewijne.*

Van het slavenmeisje *Charlotte*, geboren in 1846, dochter van *Alida*, bekend staande ten name van Plant. *La Paix* divisie *boven Cottica en Perica.*

Van het slavenmeisje *Henriette*, geboren in 1848, dochter van *Première*, bekend staande ten name van Plant *Johanna Catharina*, divisie *Saramacca.*

Van het slavenkind *Angelica*, geboren in 1851, dochter van *Philida*, toebehoorende aan E. G. Veldwijk.

Van het slavenkind *Anna*, geboren in 1859, dochter van *Nellij*, toebehoorende aan A. E. P. van Halm Wed. A. Cameron

Van de slavin *Jeannette*, geboren in 1814, dochter van *Johanna*, toebehoorende aan A. E. P. van Halm Wed. A. Cameron.

Den 4den.

Van het slavenkind *Marius*, geboren in 1851, zoon van *Marianne*, toebehoorende aan J. H. C. Wolff.

Van de slaven *George*, wiens geboortejaar onbekend is, zoon van *Peggij*, — *Madeleentje*, geboren in 1824, dochter van *Hendrina*, en hare kinderen: *Pieter*, geboren in 1844, — *Adolf*, geboren in 1849, — *Jacobus*, geboren in 1852, *Alexander*, geboren in 1853, — *Samuel*, geboren in 1855 en *Daphina*, geboren in 1857, toebehoorende aan S. L. Heijmans.

Van de slavin *Paulina*, geboren in 1811, dochter van *Jeannette*, toebehoorende voor den vrijdom aan S. Pijpers.

Van de slavin *Kaatje*, geboren in 1826, dochter van *Martha*, toebehoorende voor den vrijdom aan J. C. de Normandie 's Jacob.

Van het slavenkind *Jacoba*, geboren in 1854, dochter van *Marianne*, toebehoorende aan J. H. C. Wolff.

Van de slavin Mina, wier geboortejaar en moedersnaam onbekend zijn, toebehoorende aan C. C. Berner.

Van de slavenkinderen *Albertina*, geboren in 1846 en *Jennij Lind*, geboren in 1851, kinderen van *Elisabeth*, toebehoorende voor den vrijdom aan A. van der Stoom.

Aanbesteding.

De Administrateur van Financien zal onder de nadere goedkeuring van Zijne Excellentie den Gouverneur aan de minst inschrijvenden aanbesteden:

De levering der gedurende het jaar 1860 benoodigde *Voedingsartikelen*, ten behoeve van het Militair Hospitaal,

à gevolge de voorwaarden, welke voor gegadigden ter lezing liggen ten burele van de Administratie van Financien.

De bus der inschrijvings-billetten ter Gouvernements Secretarie zal geligt worden op Woensdag den 9 dezer maand, des voormiddags ten 10 ure.

Paramaribo, den 4 *November* 1859.

Transport.

Den 25n. October 1859. B. J. Bibaz Echtgenoot van Jb. Nassij aan C. S. Wijnand en J. C. Wijnand zich teekenende A. C. Wijnand, voor hare minderjarige kinderen A. H. J. en H. G. E. Wijnand, ieder voor *een derde* aandeel, van het Huis en Erf aan de *Sommelsdijhschestraat*, 1e. buitenwijk No. 52 O. W. La. A No. 116

Paramaribo, den 31 *October* 1859.

Den 1n. November 1959. W. E. P. van Casteren weduwe J. J. Ooijkaas Jr., aan L. M. Kohn qq G. A. L. Wolff, van het *half* aandeel in den buitengrond *Industrie* c. a., gelegen aan den rijweg naar *Kwatta*, tusschen de gronden *Saelesburg* en de *Israëlitische begraafplaats*

Paramaribo, den 4 November 1859.

De provisioneele Curator bij het Departement der *Onbeheerde Boedels*, zal van af den 7den dezer dagelijks ten zijnen kantore betalen de Crediteuren van de Boedels George Heinrich Hempell (*tweede repartitie*) en Salomon de La Parra, en daaraan behoord hebbende Plantaadjen en Houtgronden (*tweede repartitie*).

Paramaribo, den 2 *November* 1859.

ADVERTENTIEN.

Tegen Gereed Geld

bij inschrijving TE KOOP:

van Plant. *Zorg en Hoop*

55 vaten SUIKER en p. m 2000 gall. MELASSIE.

van Plant. *Bleijendaal*

35 vaten SUIKER en p. m 1200 gall MELASSIE

van Plant. *Potribo*

49 vaten SUIKER en p. m. 600. gall. MELASSIE

en van Plant. *Hazard*

31 vaten SUIKER en p. m. 1000 gall MELASSIE.

De inschrijvings billetten worden ingewacht ten kantore van Wm. HUMPHREIJS, alwaar de voorwaarden van verkoop ter inzage liggen, tot VRIJDAG den 11n. November 1859 des voormiddags 10 ure. (14741)

Tegen Gereed Geld

bij inschrijving TE KOOP:

van Plant. *de Herstelling*

7 balen KAKAO,

liggende ten kantore van Wm. HUMPHREIJS, alwaar de Inschrijvings billetten worden aangenomen tot VRIJDAG den 11n. November 1859 des voormiddags 9 ure.

De kooper zal voor elke ledige baal *f* 1,10 moeten vergoeden. ( )

( ) Op Donderdag den 10 November e. k., zal door den Vendumeester A. SALOMONS, des namiddags om 4 uur, ten huize van den heer J. H. C. WOLFF verkocht worden:

***WINKELWAREN*, Meubelen, Glas, Porcelein. Zilver- en Goudwerk, Juweelen, een extra *RIJPAARD* en wat verder te voorschijn zal worden gebragt.**

De GOEDEREN zijn een dag vóór en op den verkoopdag te bezigtigen.

Voorts:

Het HUIS en ERF gelegen op den hoek van de *Watermolen* en *Keizerstraten*, La. A No 210.

Het HUIS en ERF aan de *Oranjestraat*, La. A No. 4.

Het HUIS en ERF aan de *Graven* of *Soldatenstraat*, La. B No. 30.

De bewijzen van eigendom en veilconditien liggen ter inzage bij den Vendumeester.

CREDITEUREN van nu wijlen den Heer E. SIMONS Pz. worden verzocht opgaaf hunner vorderingen te doen bij J. E. SIMONS.

Voorts over zes weken dag en datum nader te bepalen zal publiekelijk worden verkocht het *ERF* en de daaropstaande GEBOUWEN gelegen aan den hoek van de *Weide en Rust en Vredestraat*, N. W. La. D No. 52 en O. W. La D No. 242, aankomende gemelden Boedel. (14740)

S. DEL CASTILHO

heeft de eer het geachte publiek te berigten, dat hij alweder voorzien is van *Nieuwe Materialen* en een keurig assortiment *ETUI'S*, *LIJSTEN*, etc. en hij weder in de gelegenheid is Welgelijkende Portretten, te vervaardigen tegen *f* 2 50, *f* 5 en hooger.

Paramaribo, den 5 *November* 1859. (14739)

[ ] De ondergeteekende eene

Brood-Bakkerij

opgerigt hebbende, beveelt zich in de gunst van het geëerd publiek aan, belovende eene *prompte* bediening.

Paramaribo, den 5 *November* 1859.

E. EZECHIELS.

De Ondergeteekende heeft de eer te berigten dat hij onlangs, heeft ontvangen eene groote verzameling van

***Muzijkstukken*,**

meest voor *Piano en Zang* van de beroemdste *Componisten*, welke bij hem verkrijgbaar zijn tegen de prijzen in het vaderland daarvoor bepaald.

Paramaribo, den 5 November 1859.

WILLEM COENEN

( )

Per *Plata* ontvangen bij

E. B. STUGER:

1e. kwal. *BOTER*, Z. M en Zwits *Kazen*.

***NIEUWE ANSJOVIS*,**

Extra ROOKSPEK in ¼ en ⅛ tonnen. VLEESCHSOORTEN en Groenten in blik BANKET en BITTERKOEKJES.

versche kruidenierswaren

Witte Genua OLIE in wijnflesschen. BROODSUIKER, Comp. KAARSEN. FOCKINCK's No. 1 Likeuren en Maagbitter. de beste soort HAANTJES en VALKER BIER in manden van 25 flesschen, Witte en Cognac BRANDEWIJN en GENEVER in kelders.

PATENT OLIE in heele en halve amen en pullen, RAAPOLIE, Gekookte en Ongek. LIJNOLIE, No. 1 Geprepareerd

Loodwit en echt Zinkwit,

Zuiver Spaansch en Vriesch GROEN, Berlijnsch Blaauw, Doodekop, Goudglid, Zwartsel, Gemalen en Timmerkrijt.

Dun ZOOLLEDER, Best Verlakt, Gewast, Gekleurd en Wit Voeringleder, Mans en Jongens Hooge en Lage Schoenen, Dito Verlakte Rijg en met Elastiek, Dames en Meisjes Laarsjes met Hakken, Heeren en Dames PANTOFFELS. Kinderschoentjes, Zijden Elastiek, Boor en Bindlint en verdere Schoenmakers benoodigdheden van de beste soorten.

In voorraad:

Mode artikelen, Sigaren, enz ( )

Henry Hooten!!!

Aangebragt per bovengemeld Vaartuig direct van *Boston*:

Nieuwe *Bakkeljaauw*, *BASS*, *MAKREELEN*, differente soorten *Spek* en *Vleesch* in heele en halve vaten, *HAMMEN*, *Super Fine BLOM*,

Okshoofden extra BLADEN TABAK Winchester's *Smeerkaarsen* gesorteerd

geele, witte & zwarte *Zeep*

in groote en kleine kisten. 1, 1¼ en 1½ dms.

***Pitch Pine* en 1 duim White Pine *Planken* *extra CORINTEN*, en meer andere**

Goederen.

Verkrijgbaar bij

Gebrs. van Praag:

( )

***Nieuwe Haring*, Nieuwe Bessen, Genever, Beste Nieuwe Aardappelen,**

Provisien, Dranken,

BROODSUIKERS,

Zwaar zwart VESTEN SATIJN en meer andere *Goederen voor Gereed Geld* te bekomen bij

J. P. HAASE Jr.

Paramaribo, 5. *November* 1859.

( )

L. M. KOHN & Co:

hebben ontvangen per *plata*, kapt. KOCH en bieden *à KONTANT* te koop aan:

***Exquise Parfumerien*,**

direct uit *Parijs*. ( )

Ontpakt bij

A. LEVI & CO.

BALTIMORE OESTERS, ZALM, *Kreeften* en *Makreelen* in 1 ponds blikken, *GOED KOOP* bij 't douzijn.

Nog voorradig:

Extra Boter, *Rolpens*, *Ham*, Worst, Saucijsjes, diverse Vleeschen in blikken, Gerookte *Zalm*,

FRANKFORTER BRAADWORST; Fijne *WIJNEN*, Bier, Ale, GENEVER,

BROODSUIKER, Zwarte en Groene THEE, *Banket*, Suikergoed, Boterhamkoek, *Sigaren*,

WITLOOD, Patent en Lijn OLIE,

***Kleedingsstukken*,**

Moderateur en kantoor LAMPEN, BALONNEN, KOUSJES, GLAZEN enz., enz.

( )

J. H. ZAAL

biedt te koop aan:

***Bakkeljaauw* in drums.** ( )

Paramaribo, den 29 *October* 1859.

De Pillen van Holloway.

kunnen door mannen en vrouwen en op elken leeftijd gerustelijk genomen worden; derzelver werking is zacht maar bepaald en zeker. Daar zij aan alle deelen des ligchaams doordringen, zoo dienen zij ter wegneming van elke ziekte, en bijzonderlijk voor lever- en maagkwalen, gal enz. Zij zuiveren volmaakt het ligchaam, en derzelver uitwerksels in gevallen van aandrang van het bloed naar het hoofd en borstkwalen kunnen niet genoeg worden gewaardeerd. Om kort te gaan, er zijn weinig ziekten en kwalen, die bij eenige volharding in het gebruik, aan derzelver weldadigen invloed kunnen weerstaan.

Deze *PILLEN* zijn alhier verkrijgbaar gesteld bij den Apotheker A. B. de VRIES, aan de *Zwartenhovenbrugstraat* à *f* 1 *f* 3 en *f* 5 en Zalf à *f* 20.

( )

GEDRUKT BIJ A. L. G. DE RANDAMIE,